

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
lice isti prostor K 200.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrti leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telegrami.

RAKIDALNO - DEMOKRATSKA POSVETOVANJA.

LDU Beograd, 16. febr. Danes
je bil v dvorani skupščine sestanek
radikalcev in demokratov. Prisot-
nih je bilo okrog 20 predstavitev
obeh klubov. Razpravljali so o tak-
tiki in o bodočem delu za podrobne
debatte v ustavnem odseku ter o
postopanju glede razpravljanja o
ustavnem načrtu.

VLADA STOJI TRDNO — — —

LDU Beograd, 16. febr. Prego-
vori z zemljoradniškim klubom so
se pričeli danes popoldne. Po tem
pridejo na vrsto pogajanja z muslim-
ani, s stranko dr. Korošca in z
Narodnim klubom.

NOV PREDSEDNIK USTAVO- TVORNEGA ODBORA.

Ker je dr. Vesnić podal ostavko
kot predsednik ustavnega odseka,
se bo jutri vršila volitev novega
predsednika. Kot najresnejši kandi-
dat se omenja dr. Momčilo Ninčić.
Na jutrišnji seji bo govoril v imenu
vlade minister za konstitucije dr.
Marko Trifković, nakar se bo vršilo
glasovanje, ali naj se vladni usta-
vni načrt sprejme kot podlaga po-
drobni debati v ustavnem odseku.

RADIČ PRIDE V BELGRAD.

LDU Zagreb, 16. febr. »Jutur-
nji list« poroča iz Belgrada, da pri-
de v kratkem tjakaj posl. Radič, ki
bo imel na iniciativo srbske repu-

blikanske stranke politično preda-
vanje. Prihodnjega nedelja priredi re-
publikanska stranka v Belgradu
shod, na katerem bo govoril Radič.

Dr. Zrjav govori.

LDU Beograd, 15. febr. Na večeršnji
seji ustavega odbora je po govoru Felima
Kurbegovića govoril dr. Zrjav (demo-
krat). Izjavil je, da ne prizna plebiscita
enega posameznega kraja, ene občine, ali
ene pokrajine, pa tudi ne priznava plebi-
scita enega plemena v vprašanju ureditve
države, ker je ta zemlja nedeljiva lastnina
vsega našega naroda. Potemtakem je tudi
vprašanje ustave in ureditve države tista
stvar, ki jo mora reševati ves narod. Voli-
tve v Sloveniji so izkazale veliko antise-
paratistično večino. Dosledaj se ni bilo slišati
resne kritike demokratske koncepcije
decentralizacije in administracije. Dr. Zr-
jav se je izjavil za decentralizacijo v šir-
šem smislu besede »samouprava«. Okrajem
(sreznem) je fakultativno treba dati avto-
nomo. Kar najodločnejše je treba pobijati
vsa centrifugalna teženja, ker ima ustava
nalogo, da nam zagotovi kar najpopolnejše
zedinjenje. Potem tega je treba zagotoviti
edinstveno gospodarsko življenje. Sile mo-
rajo biti glavno sredstvo, ki bi služilo
zedinjenju. Po njegovem mnenju se ne
smemo dopuščati verski boji. Dokazuje, da
je bil D'Annunzio naklonjen federalistični
in separatistični ureditvi države. To se da-
nes želi Italija in dunajsko časopisje. De-
centralistična ureditev države bi našim na-
sprotnikom prav prišla. Dr. Zrjav izjav-
lja, da bo glasoval za kar najpopolnejše
narodno edinstvo in za to, da se v podrob-
ni debati razpravlja na podlagi ustavnega
načrta vlade, ki je dober za vso državo.
Seja je bila zaključena ob devetnajstih in
pol.

Govor s. Etbina Kristana v ustavo- tvornem odboru.

V popoldanski seji ustavotvorne
skupščine je govoril včeraj posl.
Etbina Kristan (socialni demokrat),
ki je izjavil, da predlagajo socialni
demokrati svoj načrt ustave, ker
smatrajo ustavni načrt, predložen
od vlade, za nesposoben, da bi tvoril
dobro podlago specialni debati. So-
cialni demokrati bi bili zadovoljni
s tem, da se predloži ustavni načrt,
ki bi ga tudi v sedanjih razmerah
mogle sprejeti vse skupine, ki hoče-
jo resno delati na socialnem na-
predku.

Nadalje je govoril, kako je na-
stal kapitalizem in da je že prišel
čas, da izgine. Pravi, da bi moral
kapitalizem vseeno propasti, četudi
bi na svetu ne bilo nobenega soci-
alista in komunista. Kapitalistična
evolucija pomenja čimdalje večjo
koncentracijo kapitalizma. To se
onaša v tem, da so male tovarne
izpodrinile malo obrti, male tovarne
pa so morale podleči velikim. Kdor
je proučeval gospodarstvo in pre-
jšnje reforme glede na kapitalizem
ter razvoj v kapitalizmu samem,
mora priznati, če je objektivni, da
je edina možnost, ako se nadaljnji
razvoj nalašč ne zavede na stran-
pota, da prevzame kaka socialisti-
čna organizacija v svoje roke kapi-
talistično gospodarstvo ter ga adap-
tira v korist vseh članov človeške
družbe. Če gre za poslednja dejanja,
potem se menda tudi s komunisti
nočemo prepirati, ali imamo tudi tu
svoje motive. Zmaga delavskega
razreda je odvisna od tega, da dobi
delavstvo večino, ki jo bo imeo
samo tedaj, ako bo znal ta razred
samodisce biti tolerant. Obstaja
gotova socialna znanost, ki se im-
enuje komunizem, toda govornik jo
naziva kolektivizem. Nadalje pravi
govornik, da temelj socialnodemo-
kratski ustavni načrt na načelu, da
izhaja vsa oblast od naroda, ki ima
v vsakem momentu pravico, da iz-
dela svojo organizacijo tako, kakor
sam hoče, da živi.

Kadar se govori o suverenosti
konstituantne, se ni treba spuščati v

kritiko krške deklaracije, adrese,
odgovora na adrese i. t. d. Ako na-
rod hoče nekaj izpremeniti ali ure-
diti, ni nobene suverenosti nad na-
rodom.

Nadalje je izjavil, da so socialni
demokrati republikanci, ne sicer
zato, ker bi ne hoteli dinastije Ka-
radjorgjevičev, temveč zato, ker se
ne morejo strinjati s principom mo-
narhije.

Kar se tiče edinstva naroda, je
izjavil, da je dovolj razlogov, da ni
utemeljen strah, da bi se to edin-
stvo razbilo. Ve, da ni resnih ele-
mentov v tej državi, ki bi zahtevali
kaj drugega kakor edinstvo naroda
in države, v kateri ta narod živi.

Kar se tiče avtonomije, sodi, da
je važnejše od vprašanja, kolike
agende naj bi imele posamezne
upravne celote, to, kako bo ljudstvo
vplivalo na celotno politično in go-
spodarsko življenje v tej državi in
na njeno delovanje, vsled tega je
treba, dokler imamo parlamentarni
sistem, zavarovati parlamentari-
zem, da se bo izražala samo volja
naroda in da bo ta volja naroda su-
verena. Socialni demokrati zahte-
vajo v svojem ustavnem načrtu
svobodo vere in prepričanja, ki mo-
ra biti prava in nepriviligirana.

Vse vere naj imajo pravico, da
se organizirajo kakor vsaka druga
družba. Imajo naj pravico do svo-
bodnega tiska, izdajanja knjig, gra-
jenja cerkva i. t. d.

Nadalje zahteva socialnodemo-
kratski načrt ustave, da se odpravi
surtina kazni za vse slučaje.

Zatem je izjavil govornik, da je
zanj najvažnejši gospodarski in so-
cialni del, ker ne vodi politika go-
spodarstva, nego mi sledi. Od te
ureditve je odvisen naš položaj na
znotraj in zunaj.

Pristopajte k izobraževalni
organizaciji »Svoboda«.

Zanimivi govori v ustavotvorni skupščini.

LDU Beograd, 15. febr. Ustavni
odsek je imel danes svojo enajsto
sejo. Podpredsednik dr. Tomljenovi-
ć je naznanil, da je sročil prišla
ostavka dr. Milenka Vesnića, s ka-
tero je ta odložil čast predsednika
ustavnega odseka. Ker pa v svoji
ostavki ne omenja članstva v usta-
votvornem odseku, se smatra, da
ostane član še nadalje in da se je
zahvalil samo za mesto predsedni-
ka. Koncem seje se bodo stavile na
dnevni red volitve novega pred-
sednika.

Preden se je prešlo na razpravl-
janje o ustavnem načrtu vlade, je
rovzel besedo poslanec dr. Ante
Dulibić (Jugoslovenski klub) in za-
hteval osebnih pojasnil. Ugotovil je,
da dr. Tomljenovića trditve, da je
ljudska stranka v vsem podložna
papežu in Rimu, ni resnična. Puška
stranka se razvija popolnoma svo-
bodno in se nihče od strani Rima ni
poizkusil vplivati nanjo. Nato pobija
izvajanja dr. Tomljenovića, češ da je
on v imenu vsega naroda protestir-
al proti temu, da Beograd jemlje
svobodo v pogledu avtonomije.

Nato je govoril demokrat Pavle
Angelić, ki je naglašal, da nas vera
ne sme razdvojiti. Ustava mora
kronati zedinjenje. Kritiziral je »ob-
znano« vlade, katero je vlada izda-
la, vlada pa takrat, ko je izdala ob-
znano ni priložila nikakih dokumen-
tov. S tem se je samo mnogo urad-
nikov odslavilo iz službe in to je
bil edini uspeh vse te akcije. On je
za diktaturo oblasti, če ima ta ob-
last za svoj cilj delovanje proti dik-
taturi proletarijata. On odklanja
težnje po srbski hegemoniji. Tudi
se ne strinja z določbami o senatu,
ker ustavni načrt vlade ne jamči
ženskam njihove politične pravi-
ce. Potrebna je svobodna ustava, a
taka ustava je mogoča le tedaj, če
se združita levica in desnica.

Nato govori poslanec Nastaz
Petrović (radikalec), ki v začetku
svojega govora izjavi, da govori v
svojem imenu. Po njegovem mnenju
je napačno, če se hiti z izdelova-
njem ustave, ker nimamo popolnih
podatkov o vseh težnjah, ki bi se
mogle sporočiti ustavnemu odse-
ku, da bi se na ta način dognalo
pravo tendenco. Treba je točno sti-
liziranih predlogov o ustavi. Takih
predlogov pa nista predložila niti
zemljoradniški niti Jugoslovenski
klub. Misli, da je nastala naša dr-
žava kot produkt vojne in revoluci-
je. Naša država je popolnoma pravo-
no utemeljena, odkar se je spora-
zumno določila ustava. Konstituan-
ta ni suverena in nimamo pravice
sklepati, ali naj bo naša država mo-
narhijska ali ne, ker je ta stvar že re-
šena. Če bi se doznalo, da je konsti-
tuenta suverena, tedaj bi se morala
anulirati tudi krška deklaracija in
določba o zedinjenju od dne 1. de-
cembra 1918. Država ne more biti
centralistična. Centralizem je demo-
kratski ideal, vlada najbrže zato
zahteva centralistično ureditev dr-
žave, ker se Srbi boje, da ne bi na
eno stran gravitirali Hrvatje, na
drugo Slovenci in na tretjo Srbi.
Ugotavlja, da je centralistični pro-
blem zamislila demokratska stranka
in da je predlog vlade reakcionaren,
kakor je bila ustava iz leta 1869.
Vendar pa bi se morebiti še dal po-
praviti načrt ustave, ki ga je sesta-
vila vlada. Radi tega pristaja na to,
da se o vladnem načrtu ustave po-
drobneje razpravlja v načelni in po-
drobni debati. Če se načrt popravi,
izjavlja, da bo gotovo glasoval zanj.

Naslednji govornik posl. Juraj
Demetrović (demokrat) je poudar-
jal, da je treba posvetiti pozornost
mednarodni orientaciji in da se mo-
ra sprejeti demokratska ustava.

Nadalje je kritikoval sovjetski si-
stem. Sovjetizem pomenja v gospo-
darskem oziru destruktivnost. Pot
za rešitev socialnih problemov pred-
stavlja v sedanjem času zadružni-
štvo in kooperativa. V ustavo je
treba vstaviti socialno - gospodar-
ske momente. Tudi sovjetska repu-
blika ni nasprotna centralizmu. Na-
ša koncepcija obstoji v tem, da no-
čemo niti boljševiške niti komuni-
stične reakcije, temveč politično in
socialno evolucijo na principu de-
mokratije. Ker to zahtevamo, stoj-
mo na stališču demokratskega par-
lamentarizma. Ako bi se parlament
sestavil na podlagi poklicev, potem
bi se s tem povzročil razredni boj,
ki bi mogel ogroziti našo državo.
Treba je, da hodimo po poti, po ka-
teri gre demokracija vsega sveta in
ki je parlamentarizem, kakor ga za-
mišlja naš ustavni načrt.

Govornik je nasproten senatu,
vsled česar zahteva, da se ustvari
ena sama zbornica in da se vse na-
redno in politično življenje osredo-
toči v enem samem zakonodajnem
telesu, izvoljenem na principu de-
mokratije. Naša ideja je jugosloven-
ski unitarizem. Bodi Srb, Hrvat ali
Slovenec, mi imamo eno politično
idejo, ki je ideja jugoslovanskega

unitarizma. Težišče kritikov centra-
lizma ni v vprašanju centralizma in
decentralizma, temveč, ker se čuti
pri nas potreba in želja po dekon-
centraciji uprave, ker se želi, da
imajo tudi lokalne oblasti možnost
vršiti gotove upravne posle.

Želi se, da bi ne bilo treba voziti
se za vsako stvar in malenkost v
Belgrad in da bi se take stvari re-
ševale takoj pri podrejenih oblasteh,
ni pa razloga, da bi se tem željam
ne šlo na roko. Glede samouprave
pravi govornik, da ima svoje osebo-
no stališče ter nima vanjo zaupanja,
ker ne pričakuje mnogo od nje. Tre-
ba je, da imajo vse stranke pred
čemi samo svojo domovino, svojo
deželo in enostavno svojo državo,
bodiš v Bosni, kakor v vseh drugih
krajih. V vprašanju, kakšna naj bo
naša državna enota, se ne moremo
spoznavati, ker obstojata dve mi-
selnosti in dve stališči, kakor je to
priznal posl. dr. Laginja.

Posl. Demetrović se je nadalje
bavil z govorom posl. Nastasa Pe-
trovića, ki je imenoval vladni ustav-
ni načrt reakcionaren. Pravi, da ni
bilo nikdar v demokratskem živ-
ljenju reakcije. Nastati pa more, ako
bo to potrebno za naš narod in na-
rodno edinstvo, pri čemer smatra,
da bi se s tem izvršilo najvestnejše
in nerevolucionarno delo. — (Seja
se je nato prekinila ob 12. ter pada-
ljevala ob 16.

Predvojni spomini.

Pred dvajsetimi leti je živel
svet popolnoma mirno. Res se je
tu in tam pojavila kakšna mala ne-
zadovoljnost, če se je kava podra-
žila za en cel krajcar, ampak dru-
gače je šel svet za svojimi posli in
je spoštoval zakon in postave.

Tako nekako okrog 1. 1908. pa
so se pojavili »subversivni« ele-
menti. Nihče ni vedel, odkod so pri-
šli. Zadostovala je činjenica, da so
bili tu. Ti »subversivni« elementi
na našem jugu so bili Srbi, na severu
za Rusi.

Kakšna je bila gonja, katero so
uprizarili oni na Dunaju proti Sr-
bom in Rusom, nam je še vsem v
predobrem spominu.

Srbi so imeli svoja društva.
Društva so kot državi nevarna raz-
pustili, oni na Dunaju. Denar so po-
brali. Zbirali so začeli dokazilen
materijal.

Tega pa ni bilo tako lahko do-
biti. Zato ga je bilo treba narediti.
Še danes mi je živo v spominu, kar
mi je pripovedoval visok gospod
uradnik — Slovenec. K temu je
prišel njegov kolega s prošnjo, naj
mu prevede neko srbsko brošuro,
da mu pove, če je kaj »nevarnega«
v nji. Na negativen odgovor, je nem-
ški gospod pripomnil: »Also auf-
putzen, aufputzen, etwas muss he-
rauskommen!«

In prišlo je. S takim »napučenim«
materijalom so se začeli veleizdaj-
niški procesi. V Zagrebu, v Saraje-
vu, na Dunaju. Kakšen je bil rezul-

tat, vemo tudi še vsi. Diktiralo se
je na stotine let ječe.

Javnost se je zgražala nad gr-
dim početjem veleizdajnikov. Za-
kaj se je morala javnost zgražati,
tega takrat ni še nihče niti v sanjah
shtil!

Nato se je začela tajna kontrola
pism, kakor je to odkrito priznal
grof Pejačević v Friedjungovem
procesu.

In tako dalje — in tako dalje,
dokler ni prišel usodni Vidov dan 1.
1914.

Takrat so dovedli oni na Dunaju
zgražanje do vrhunca.

Iz tega zgražanja in iz brezbroj-
nih tajnih kontrol se je rodila sve-
tovna vojna, zapor, internacije.
Mnogi čutijo posledice tega zgra-
žanja še danes v svojih kosteh.

Svetovna vojna je divjala nad
štiri leta. Bog Oče ni videl neizmer-
nega gorja, ni slišal groma topov in
prasketanja pušk, ni slišal plakanja
mater, udov in sirot, ker je nekoli-
ko zadremal.

Ko je pa pogledal zopet na svet
in videl, kaj počenjajo njegovi raz-
posajeni otroci, se je ujezil, stopil je
v kot in zagrabil najtežji bič.

Ošnil je z vsegamočno roko
po hrbtu one, ki so napravili na ze-
mlji nemir in nered. Prevrnil je lepo
številjo pozlačenih stolov in razme-
tal daleč na okoli vse polno kron.

Ko je pa z debelim koncem za-
mahnil po ljubljanski cenzuri, se mu
je gajzlavnik zlomil!

Zato jo imamo še danes.

Sto odstotkov zatajene produkcije premoga.

Govore in pišejo. Trboveljska
premogokopna družba je zatajila
sto odstotkov svoje produkcije, da
bi s tem dokazala, kako slabo se
rentira premogovnik in kako pada
produkcija premoga, čeprav je za-
poslenih razmeroma več rudarjev
kakor jih je bilo pred vojno. Ta ma-
nipulacija premogokopne družbe pa
najbrže ne datira od zadnjega me-
dunega gibanja, marveč že iz prejš-
njih časov.

Sponjnamo se tiste slavne kun-
cije, ki še sedaj ni pojasnjena, kate-
ro je napravila deželna vlada za
Slovenijo s trboveljsko družbo ta-

krat, ko se je zvišala delniška glav-
nica trboveljske družbe in so se ne-
izmerno povišale cene premogu.
Takrat smo nešteto krat vpraševali
klerikalno deželno vlado za Slove-
nijo, kaj se napravi z velikansko
glavnico, ker se nam je zdela veli-
ka, in zakaj se morajo cene premogu
tako silno zvišati. Klerikalno časo-
pisje je takrat zagovarjalo stališče
vlade, trboveljsko družbo in povi-
šanje cen premogu. Nikakršnega po-
jasnila nismo dobili drugega in šele
sedanja komisija je baje dognala,
da je družba zatajila sto odstotkov
produkcije. Avtentičnega poročila

za to vest še sicer nimamo, ali vse-kakor je vest zanimiva, ker je do-slej še ni nihče prekladal.

Za nas je sedaj važno eno vprašanje. Radi bi namreč vedeli, na podlagi kakšnih podatkov je takratna klerikalna vlada v Sloveniji do-volila zvišanje cen premogu in kak-šen načrt, oziroma proračun je ta-krat trboveljska družba predložila vladi, da je dovolila zvišanje in po-rabo glavnice. Ali ni morda bila že v načrtu domnevana manipulacija, za katero je takratna vlada vedela, ali pa je vlada nasleda napačnim in-formacijam, ter ustregla horendni zahtevi. Eno ali drugo je bilo tu, zakaj takratna vlada, oziroma kle-rikalno časopisje je takrat z vso odločnostjo zagovarjalo podraženje premoga in investicijsko akcijo tr-boveljske družbe.

Na to vprašanje takrat nismo dobili odgovora, in danes je to vprašanje zopet aktualno, ker pišejo listi o zatajivosti produkcije, ki je ni nihče prekladal. Zdi se nam, da bi bila morala to stvar vlada že takrat poznati.

Torej, ali jo je poznala ali ne?

Prošnja do vseh.

Splošna delavska izobraževalna zveza Svoboda ima 25 podružnic v mestih in na deželi. Najna prošnja in potreba teh podružnic je, da si ustanove svoje knjižnice in čitalnice, kar pa je v današnjih težkih razmerah, v katerih se nahaja zlasti delavstvo, nemogoče. Obračamo se zato na vse sodruge in prijatelje resničnega kulturnega dela s prošnjo, da nam prisložejo na po-moč. Vsakdo ima doma prečitano knjigo, katero lahko utrpel in žrtvuje v ta namen, splošnosti zlasti pa pouka željni delavski mladini pa pripomore s tem do knjižnice. Zlasti vam inteligentom in delavcem vohja ta prošnja. Prispevajte s knjigami k usta-novitvi delavskih knjižnic in čitalnic, de-lavno ljudstvo obiskovalcev vam bo hva-ležno. Knjige je pošiljati na naslov: Knjiž-nica Splošne delavske izobraževalne zve-ze Svobode, Ljubljana, Selenburgova uli-ca 6-II, Predsedstvo »Svobode«.

Politične vesti.

Občinske volitve v Sloveniji. Iz Belgrade poročajo, da se bodo vršile v prvi polovici aprila meseca občinske volitve v Sloveniji. Ne pravimo, da je to prekmalu, ali ne verujemo pa vendar še ne, da bodo v Belgradu tako točni, ker je stališče sodanje vlade negotovo. Če pride je majhna sapica, pa odnese sedanjí kabinet in vprašanje je, kdaj se bodo potem vršile občinske volitve. Za Slovenijo so bili klerikalci izposlovali poseben volilni red, po katerem bi volile v občinah tudi vse žene. Sedanja vlada pa je ta načrt, ker se boji klerikalnega vpliva zavrgla in določila, da naj se vrše občinske volitve v Slo-veniji po istem volilnem redu, kakor so se vršile za konstituantno. V čem pridobimo demokracijo in samostojnost, ni prav jasno, če se vrše volitve po njihovem načrtu. Očitovo pa je, da bodo delovali in malokmetički vo-lilci morali napeti vse sile, če hočejo priditi do primerne zastopstva v občini. Ne-dvomno bodo vladajoče stranke nastopale nasilno, zvičajno, kakor vedno pri volitvah. Zaradi tega je dolžnost organizacij po vsej Sloveniji, da se temeljito pripravijo na te volitve.

Neresnično poročilo je prinesel včeraj »Slovenec« iz ustavotvornega odbora, v katerem pravi: »Na popoldanski seji (dne 15. t. m.), ki se je pričela ob pol 4. uri, je govoril Etbin Kristan, ki je izjavil, da socialisti zato niso predložili svojega ustavnega načrta, ker nimajo večine. Po-temiziral je s komunisti in priporočal de-lavcem, naj bodo v svojih zahtevah zmerni. Govornik ni proti dinastiji Karagorgje-

vičev, a je načelní republikanec.« — Kdor predtla to »Slovenec« poročilo, ve, če-tudi ni bogve kako duhoviti, da je poročilo navadna foparija, ki nima ne glave ne nog. Danes objavljamo govor s. E. Kristana, kakor ga je sporočil dopisni urad.

— Točna in jasna uradna poročila, Pr-vo: Včeraj je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od petnajstih do osemnajstih in pol popoldne. Na tej seji se je razpravi-lalo o tekočih poslih v državi. — Drugo: Predsednik vlade Nikola Pašić je bil danes popoldne ob šestnajstih sprejet pri regen-tu v avdienco. Ministrski predsednik je regentu poročal o političnem položaju. — Zdej vemo vse.

— Kaj pomeni unitarizem? »Beograd-ski dnevnik« je takole razložil pomen te besede: Unitarizem pomeni samo, da ob-stoja država, politična teritorialna organi-zacija; toda ta organizacija je lahko zgra-jena na federativni osnovi kot Zedinjene države Ameriške ali na centralistični osno-vi kot Francija. Katera teh dveh držav je za »demokrate« simpatičnejša nrejena? Uni-tarist je tudi g. Korošec, brezdvomno; in unitarist je tudi g. Pribečević, brezdvomno; toda kakšna grda razlika je med tema dva-ma unitaristoma? Prvi je unitarist-avtono-mist, drugi je unitarist-centralist!

— Trije škofje v Belgradu. Te dni so se mudili v Belgradu trije ju-goslovanski škofje dr. Jeglič, dr. Bauer in dr. Aksamović. Klerikalno časopisje je poročalo, da so ti cerk-veni knezi obiskali tam v državni metropoli razne ministre in se pri-glasili tudi za avdienco pri regentu. Kaj so hoteli, tega časopisje ne ob-ravnava preveč obširno. Šli so pač v avdienco in se predstavili. Tako bi mislil navadni zemljan, ki ve, da so obiski med vladajočimi krogi prav tako običajni, kakor obiski med prijatelji delavci ali prijatelji ene stranke. Toda ta obisk ni bil take narave. Obisk je veljal povsem po-litičnemu vplivu katoliške cerkve. Zaradi svoje nespretnosti politike in pa ker je katoličanstvo v Jugoslaviji v manjšini, so katoliške stranke bile potisnjene iz vladnih strank. Narav-no je, da se potem protikatoliške politične stranke ne ozirajo na razne zahteve cerkve, ki jih večina držav-ljanov ne mara, ker hočejo uvelja-viti v prvi vrsti svoja načela ter upoštevajo zahteve nasprotnih strank šele takrat, če jih k temu pri-silijo razmere. Vpliv katoliških po-litičarjev je torej silno padel, zato so šli v Belgrad knezi katoliške cerkve, da tam protestirajo proti preziranju klerikalnih strank in njih zahtev. — Ker so klerikalni politiki zaigrali svojo politično vlogo, treba je bilo poslati v Belgrad cerkvene avtorite-tete, da restavrirajo ugled politične stranke. V Avstriji je to pomagalo, tu pa menda ne bo.

Dobro je naredil g. župan dr. Tavčar. Na zadnji seji občinskega sveta je poročal, da je bil oseba povabljen na slavnost vi-sokega odlikovanja mesta Beograda s strani francoske vlade, da se pa teh slavnosti ni mogel udeležiti. Ker so ga radi tega ne-kateri listi napadali, konstatira, da bi bilo dvomljivo, ali bi mestni svet se hotel ude-ležiti tega slavnosti, ki je vendar znano, da bi bila razpisala pogodba, s katero izgubi-mo velik del našega naroda, drugače izpa-dla, če bi bila Francija stala na naši stra-ni. — Naš svet pa leta za Francozi kot nor.

— Novo poslanstvo. Vlada je sklenila ustanoviti poslanstvo na Reki. — Kakor se govori, bo treba kmalu zasesti tudi me-sto poslanika v Pragi, ker je padel baje g. Ivan Hribar v Belgradu v nemilost.

— Odpuščen učitelj komunist. Mini-ster prosvete je doslej odpustil v Srbiji iz državne službe 8 učiteljev in štiri vpo-klji. Ti učitelji so bili ob volitvi čuvrjati skri-ali, a nekateri izmed njih so tudi kandidi-rali. — To ni politična svoboda!

— Tudi to ima svoj političen pomen! Uduženje pariških dijakov je pod častnim predsedništvom prosvetnega ministrstva pripravilo svečan sprejem delegacije ju-goslovenskih visokošolcev, ki so prišli v Pa-riz. Med drugim je podpredsednik pariške občine čestital jugoslovenskim dijakom za njihovo plodonosno delo za mir po heroj-skem boju. Neki jugoslovanski dijak se mu je prisrčno zahvalil za pozdrav.

— Vladna kriza na Švedskem. Švedski kabinet je odstopil. Povod v to je bil od-stop finančnega ministra.

— Angleži posredujejo. Romunski zu-nanji minister je poslal Čičerinu sporočilo, kjer izraža željo po medsebojnih dobrih od-nosih. Vsaka izmed držav naj se odreče-ta vmešavanju v notranje zadeve druge. V to svrhu je romunska vlada predlagala, naj se odpošljejo v Rigo delegati, ki naj predložijo vprašanja, ki se bodo rešila pri pogajanjih. Po drugi vesti se je Anglija po-nudila, prevzeti ulogo posredovalca.

— Berlin kot središče komunistične propagande. Kakor se govori, se bo ber-linsko zastopstvo sovjetske Rusije izpre-menilo. Pred vsem se bo zastopstvo razde-lilo na več samostojnih oddelkov. Berlin bo postal središče komunistične propaga-nde v vzhodni Evropi. Politično zastopstvo be imel, kakor doslej Viktor Kopp.

— Zaplenjeno rusko zlato. Listi poro-čajo iz Napolja: Policija je zaplenila na krovu ladje »Ancona«, ki je prišla iz Rusi-je 160.000 rubljev v zlatu, ki so bili skriti v neki kabinli. Denar je deponirala do kon-ca preiskave pri italijanski državni banki.

Dnevna kronika.

Čudne reči so to, čudne... Pred ne-kaj dnevni smo omenili, da sedi šef monta-nističnega urada g. dvorní svetnik Pirnat še vedno na svojem mestu, čeprav se je nad njim nagrmadilo toliko grehov in tež-kih očitanih, da bi bil v državi, kjer še nekaj dajo na redno in čisto upravo, že zdavnaj moral izjaviti posledice na sam ali pa vla-da, če ne bi hotel iti on sam. Mi ne bomo ponavljali vseh očitanih, katera je zabeležil svoječasno naš list, tudi ne bomo pograva-li prodavčarja, katera mu je naložil »Sl. Narod«. Imena: Moste, celjska čikarna, Trbovlje, Lissauer itd., da ne omenjamo samoobtožbe, govore tako glasno, da bi morala odpreti svoja ušesa tudi vlada. In vendar, kaj se je zgodilo do danes? Nič! Molki, trdovratni molki! Ta molk postaja že več kot zagoneten! Zagoneten v toliko, ker vemo, da je sedanjí vodja deželne vla-de mož pošteni in skrajno vester urad-nik, ki bi gotovo ne trpel takega uradova-nja v enem njemu podrejenih resorov, če...! A ravno ta »Če«! Če je vodja vla-de vester, kar je tudi brez najmanjšega dvoma, in vendar se nič ne zgodi, potem sledi iz tega dejstva logično, da mora ime-ti gospod dvorní svetnik nekeja jako moč-no zaslombo, tako močno, da mu tudi sam predsednik deželne vlade ne more do ži-vega. Sedaj pa nastane vprašanje: Kje in odkod izvira tista močna opora? To je ze-lo zanimivo vprašanje! Zanimiv bo pa tudi odgovor.

K stanovanjski aferi. Na zahtevo dr-žavnega pravdnštva je bil aretiran na svo-jem stanovanju v šentpeterskem predme-stju bivši pisarniški kancist stanovanjskega urada Drago Besov zaradi znanih ma-nipulacij s stanovanji. Pri napovedbi are-tacije je bil popolnoma miren. Tih je sle-dil detektivu kriminalnega oddelka. Ko je odhajal v zapor in ko so se za njim zapirala vrata zaporov, je hladno pripomnil: »Slede še drugi!«

Novo povišanje železniških tarifov. Na današnji seji strokovnjakega sveta dr-žavnega prometnega ministrstva se je skle-nilo predlagati povišanje tovarnih tarifov za povprečno 45 odstotkov. — To poviša-nje bo imelo za posledico zopet novo ska-kanje cen, ker trgovci tega povišanja ne bodo trpeli sami, ampak ga bodo prevalili na konsumente.

— Kautsky na Dunaju na socialističnem zboru. Soc. literat Karel Kautsky je vsled malarije pretrgal svoje bivanje v kavka-ski republiki Georgiji ter se je pripeljal te dni na Dunaj, kjer se udeleži socialistične-ga kongresa. Začetkom marca se odpelje v Berlin.

— K zboru madžarske socialne demo-kracije. Na dan 14. in 15. t. m. je bil skli-can deželni zbor madžarske soc. demo-kračične stranke. Zbor bo odločil nadaljnje stališče stranke k političnemu življenju na Madžarski. Že minuli teden je poslala stranka »Narodni skupščini« poslanico, v koji kaže na vso socialno in gospodarsko situacijo v deželi ter poudarja dejstvo, da je socialni mir neobhodno potreben za ob-novo dežele. Vlada pa dosedaj v tem ozi-ru ni še ničesar storila. Dalje se pritožuje stranka zlasti še na zasledovanje socialno demokratične stranke.

— Ameriške strokovne organizacije, v katerih je organiziranih nad 2 milijona in-dustrijskih delavcev, so dne 26. pr. m. od-poslale k senatnemu odseku za zunanje za-deve v Washington svojo deputacijo in so zahtevale takojšnjo otvoritev trgovine z Rusijo. Ameriška vlada naj bi takoj skle-nila z Rusijo trgovsko pogodbo kakor so jo sklenili Angleži, da bo odpravljena ve-lika brezposelnost ameriških delavcev, ka-terih je danes nad 2 in pol milijona brez dela. — Z zadevo se bo senat obširneje pečal.

— V tajništvu III. Internacionalne so ustanovili tudi žensko tajništvo, ki mu pri-pada Klara Zetkinova.

Preprečen vrom. Ker so kriminalni or-gani in policija koncentrirali vse svoje sile na izsleditev »porarija« Pollakovega fantka, so nekateri vromilci računali na mirno in nemoteno svoje nočno poslovanje. Včeraj okoli 9. ure zvečer so skušali vromiti v usnjarsko trgovino Pečenko na Šentpeter-ski cesti. Policija je ta vrom preprečila in vlovila dva vromilca in ju spravila na var-no v zapor.

Ljudsko štetje v Ljubljani je končano. Končni rezultat štetja se bo objavil na podlagi revizije popis-nega materiala, ki se prične dne 17. t. m. v navzočnosti popisnih komi-sarjev. Stranke, ki bi še do danes ne bile prejele in izpolnile osebnih popisnic za ljudsko štetje, naj se ta-koj zglobo v veliki dvorani mestne-ga magistrata, da se ugotovi točno število prebivalstva v Ljubljani in Spodnji Šiški.

Zanimiva statistika ljudskega štetja v Ljubljani. Od ljudskega štetja od 1. 1900 do 1. 1910 je prebivalstvo Ljubljane naraslo za 7500 prebivalcev in za 350 hiš. Od ljud-skega štetja 1910 do letos pa je naraslo prebivalstvo za 6500 prebivalcev in le za 83 hiš. (Letos je vseh celotno 83 hiš.) Zgradilo se je 1. 1911 45, 1. 1912 14, 1. 1913 9, 1. 1914 14 hiš, 1. 1915 do 1. 1919 pa prav nobena hiša. L. 1920 je bila dograjena le ona sama hiša. — Ta statistika nam jasno kaže, da se prebivalstvo Ljubljane v 10 le-tih pravzaprav ni prav nič pomnožilo in je zavidezni prirastek le vsled tega, ker se je mnogo tujcev, pred vsem beguncev pri-selilo v mesto. Prirastek tvori poleg tega tudi mnogo priseljeniškega uradništva, do-čim je treba konstatirati, da se delavsko ljudstvo ni prav nič pomnožilo, temveč se ga je celo mnogo izselilo, ker ni zadostno dela in so v Ljubljani tudi sicer življenjski pogoji delavskega ljudstva slašči kot kjerkoli. Če pojde tako dalje, bo Ljubljana le še eldorado pijančkov in verižniško zaba-višče.

Kako smo reševali Koroško? O tem bi nam znal lepo in čedno pripovedovati fa-šist in »prostovoljec«, »revolucionar« in »akademik« Joca Galinović iz Splita, ki se je udeležil znane ekspedicije na dan ple-biscita na Koroškem ter je reševal domo-vino okoli Vrbskega jezera. Pozneje je

skušal ta junak organizirati nekako legijo za osvoboditev Koroške. Galinovića pa se-daj išče ljubljanska policija, kajti ta mož je razne imenitne osebnosti in bogatirje oguljal za prilično 1.200.000 kron. Galin-o-viće jo je popihal...!

Vojnini invalidi v Sloveniji. Po dopisu Gozdarskega oddelka dežel-ne vlade za Slovenijo. Odsek: rav-nateljstvo drž. gozdov in domen šte. 217 od 8. februarja t. l. se bode otvoril pri gozdnem in grajščin-skem oskrbništvu v Kostanjevici na Dolenjskem trimesečni tečaj za gozdne čuvaje začetkom marca te-kočega leta. Za službo gozdnega ču-vaja se zahteva sledeča fizična spo-sobnost: noge, vid in sluh popolno-ma v redu, pljuča in srce dobra. Manjše poškodbe na rokah ali dru-god dopustne, vendar se zahteva sposobnost uporabe orožja in orod-ja za znamenovanje lesa. Vsi inva-lidi, ki ne izvršujejo in ne morejo izvrševati nobenega poklica in bi prišli vpoštev, naj nemudoma vlože prošnje pri podpisarju oddelku, najdalje do 26. februarja tek. leta z zdravniškim spričevalom, da so sposobni za službo gozdnega ču-vaja. — Deželna vlada za Sloveni-jo, poverjeništvu za socialno skrb, invalidski oddelki.

Opozorilo vojaškim beguncem. Pred-sedništvo deželne vlade za Slovenijo je dne 12. t. m. izdalo pod št. 229 nastopeni razglas: Vedno češče se pojavljajo primeri vojaških beguncev na Slovenskem. Po ne-odgovornih hujšakih zapeljani vojakji po-begnejo iz vojaške službe in se mnogokrat vrnejo domov, nevede, kakšne težke posle-dice povzročajo za sebe in za svoje, če jih ti skrivajo pri sebi. Ako jih zasači vo-jajska ali civilna oblast, se kaznujejo po vojaškem kazenskem zakoniku z večletno ječo. Pa tudi tisti, ki vojakom nalašče po-magajo pri begu, se po § 97. srbskega kri-minalnega zakonika, ki velja tudi za Slo-venijo, kaznujejo z ječo do treh let. Zato resno svarimo vse prebivalstvo, naj voja-škim beguncem ne daje potuše s tem, da jih skriva. Posebno velja to o rodbinskih članih. Po členu 12. odstavka 3. zakona o ustroju vojske, ki velja od 19. avgusta 1919, tudi za Slovenijo, je hišni gospodar dolžen priljaviti vsakega vojaškega begunca žu-panstvu, ki pa mora o tem takoj obvestiti njegovo poveljstvo. Če hišni gospodar tega ne stori tekom 24 ur, ali če ga župan ne odvede na komando, se kaznujejo vsi, če kazensko sodišče ne poseže vmes, z globo od 50 do 300 dinarjev oziroma z zaporom od 10 do 30 dni. Kazen se takoj izvrši. Dolžnost vsakega državljanca, ki je sposo-ben za vojaško službo, je, da to vojno služ-bu po pošteno odsluži in s tem pomaga svoj domovini. Ako imajo vojakji pritožbe radi nepravilnega postopanja z njimi, naj jih ja-viljo svojim predstojnikom, ki bodo gotovo to upoštevali, če so upravičene, sicer pa se je treba v vojaški službi premagovati in se podvreči strogi disciplini.

Ponarejene 1000 dinarske novčance. Kraljevi generalni konzulat v Pragi objavlja: Ker so se pojavili falzifikati v praški banki, noče nobena banka več menjavati naših 1000 dinarskih bankovcev, vsled čer-sar se pozivljajo vsi jugoslovanski držav-ljani, ki potujejo v Češkoslovaško, naj ne nosijo s seboj bankovce po 1000 dinarjev, ker jih na Češkem ne bi mogli izmenjati.

Prepovedan uvoz jugoslovanskih nov-čanic v Češkoslovaško. »Beogradski dne-vnik« poroča, da je češkoslovaška vlada prepovedala uvoz jugoslovanskih novčanic po 50 par, 1, 10 in 20 dinarjev v republiko.

Slovenski prevod carske tarife. De-legacija ministrstva financ v Ljubljani je dela natisniti slovenski prevod sedaj ve-ljavnega zakona o splošni carinski tarifi z maksimalnimi in minimalnimi postavkam-ter pravili o tarifi. Knjiga obsega 23 pol-velike osmerke in stane 80 kron. Pri naroči-ljih po pošti naj se denar ne pošilja na na-

Branislav Nušić:

Rejenček.

Preložil Cvetko Golar.

(Dalie.)

Šesta glava.

v kateri so kmetje iz vasi Prelepnica pa tudi pisatelj tega romana v za-dregi vsled dogodka, povedanega v prejšnji glavi.

To ni mala stvar: Anica je ušla in pustila sina Milića. Razburil se je pop, razburil se pisar, razburil šta-cunar, razburil se načelnik, a razbu-ril se je, verujte, sam pisatelj tega romana. Nazadnje stvar tudi ni ta-ko enostavna; četudi je dete mala stvar, pa vendar zadošča, da spra-vi človeka v zadrego.

Stvar bi bila drugačna, da je to dete že kolikor toliko odradilo. Po-tem ni nič lažjega; daš ga česa učiti, pa mirna Bosna! In odrasel otrok je tudi razumnejši; njemu bi lahko na primer pop kaj pametnega na-svetoval. Poklical bi ga:

»Mali, pojdi sem!« Pobožal bi ga po glavi in mu rekel blago in po očetovsko:

»Veš mali, res je sicer, da si ro-jen v naši vasi, ampak ti si pameten in sprevidiš, da je najbolje zate, ako greš po svetu. Kaj pa hočeš tukaj v vasi! Vas je majhna, in mnogo lepše je v mestu. Tu imaš, mali, dve kro-ni, pa pojdi, pojdi kar jutri!«

Če bi pa to ne pomagalo, ga čis-to navadno nadrviš. To že pisar tako uravna; obdolži ga česarkoli že, ga zapre, potem pa nažene iz vasi. Ali kaj če s takšnim otrokom!

Pisar je rekel županu, naj gre na lice mesta, in on je res odšel k Ani-čini hiši, kot smo to videli v prejšnji glavi. Ali kaj to pomaga!

Ta večer so se zbrali vsi v krč-mi: Pop, župan, pisar in štacunar Jova, in so se začeli posvetovati. Spodili so krčmarja pred vrata, da jih ne bi poslušal in da pazi, ako bi kdo prisluskoval.

Župan dá za pljačo, a pisar noče niti izpregovoriti, dokler se s plja-čo dobro ne razsudi.

Župan poda prvi predlog:

»Dolgo sem premišljeval in mi-slim, da bo to, kar vam bom povedal najbolj pravo, in da nič drugače ne more biti.«

»Pa česa si se spomnil?« vpraša štacunar.

»Jaz pravim, naj tega otroka vzame cerkev in ga varuje in neguje kot cerkvenega otroka.«

»Kakšna cerkev?« vzkipi pop. Ali je že kdaj in kje cerkev varovala in negovala otroke, in kaj če cer-kev z otroci!

»Ali kasneje bi utegnil biti prav dober cerkveni pevec,« nadaljuje počasi župan; »tudi rajni Alempij je bil dober pevec.«

»Cerkve ne more niti z odrasli-mi priti na kraj, pa kam bi z otroci! To ne more biti, povej kaj drugega, ako imaš kaj v glavi,« ga poseka pop zelo odločno.

»Jaz ne vem ničesar drugega; mogoče se je pisar česa spomnil.«

»Ako sem se spomnil, se bo to že zvedelo v svojem času!« doda pisar mirno in potrka, da mu prine-so še kozarček rakijske.

»Jaz pravim,« začne pop, ko vi-di, da vsi molče, »naj ga vzame ob-čina.«

»Tako je, poskoči štacunar Jova, »pa naj bo zapisan v proračunu kot občinski pisar.«

»E, ali si neumen, Jovo,« ga pre-kine pisar in se začne z grohotom smejati.

»Zakaj neumen, jaz tako mislim! Mi smo se tukaj zbrali, da se po-svetujemo, pa tudi jaz povem svojo.«

»Jaz mislim,« dopolni pop svoj predlog, »da mi vzamemo tega otro-ka, kot občinskega rejenčka.«

»Tudi to ni slabo,« opomni hitro štacunar Jovo. »Samo kako! Ali naj ga smatramo kot svojino cele obči-ne ali samo občinskega odbora in potem, ali ga je treba vpisati v in-ventar?«

Pisar zopet vdari v smeh, a Jo-vo hitro naroči še en kozarček ra-kije, da bi ga s tem ublažil in pridobil zase.

»Ne mislim, da ga smatra obči-na kot svojino,« nadaljuje pop mirno, »nego da ga vzdržuje kot svojo si-rotu.«

Župan komaj dočaka, da konča pop svoj govor; potem ga postrani premeri in vzame besedo:

»Nemogoče! Mi sami nismo ob-čina! Mislite li, da bo občina prista-la na to, da držimo občinskega otro-ka! Mislite li, da ne bo tega Rado Krnja razbobnal po svetu, pa bo Slo vse to prav do predstojnika pa bog-me celo v časnik! Kar ne more biti, ne more!«

»E, pa kaj naj bo potem!« se vmeša nestrpno štacunar. »Cerkven otrok ne more biti, občinski ne more biti, pa kaj naj bo! Glej, tajnik, ti si pameten človek, da, reči, kaj ti misliš!«

»Hm!« reče pisar; »nič, jaz nič ne mislim.«

»Govori, tajniče,« začne krotko tudi župan in udari ob mizo, naj so pisarju prinese še kozarček.

»Pa...« zategne pisar, »glejte, kaj in kako jaz mislim.«

Vsi napno ušesa in gledajo pi-sarju naravnost v oči.

»Jaz mislim, da Anica niti ni ro-dom iz naše vasi, temveč iz Krma-na; a vsaka občina je dolžna rediti

šlov delegacije, temveč na »Gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani«. Na naročila brez denarja se ne ozira.

Frankiranje tiskovin. Odredba od 5. januarja t. l. št. 458—21 glede frankiranja tiskovin z razpoložljivimi 10 parskimi znamkami se preklicuje. Po 20. februarju t. l. tako frankiranje ni več veljavno.

Zmanjšanje števila uradnikov. V ministstvu prehrane in obnove zemlje je izšla nova naredba glede reduciranja števila uradnikov, ker presegajo budget ministrstva.

Javno predavanje na univerzi se bo vršilo v nedeljo, 20. t. m. ob 10. dopoldne. Predaval bo g. univ. prof. dr. K. Ozvald: »Milje, njegova moč in meje«.

Nesreča pri stavbnem delu. V ponedeljek, 14. t. m. ob 2. popoldne je Franc Inglič, zidarSKI pomočnik pri »Stavbinski družbi« v Ljubljani, stanujoč v Šmartnem pod Smarno goro 33, bil zaposlen pri zgradbi pisarniškega dozidka v pivovarni »Union«. Ko je nameraval z železnim drogom obrniti vijak, da vzdigne streho, pod katero je zidal, se je drog zmaknil iz vika in Inglič je padel z neograjenega, približno 7 m visokega odra na tla ter nezavesten obležal. Inglič je zadobil dva teža udarca na glavi in teške notranje poškodbe. Takoj je bil z rešilnim vozom odpeljan v deželno bolnico. Krivda nesreče zadene delovodjo Jakoba Jerasa, ker ni pustil odroči ogradi, kakor je predpisano.

Zahvala. Za med časom mojega preiskovalnega zapora vsled osumljenja, da sem pisal članek v »Napreju« glede nerednosti pri mestni elektrarni, podeljeno mi podporo, izreklam vsem darovalcem iskreno zahvalo. — Matija Kollar, Celje, Kralja Petra cesta.

»Črna roka« ali rop dečka. Ljubljana je v večerajšnjih opoldanskih urah doživela izreden slučaj. Po vsem mestu se je raznesla vest, da so tovarnarju Pollaku odpeljali sedemletnega fanta Tončka in to naravnost iz šole. Kakor nam javljajo, je prišel okoli 10. dopoldne v prvi razred vadbice na učiteljsko okoli 30 let star, še precej čedno oblečen človek s črnimi očali in velikim robcem okoli ust. Učiteljica gđ. Franciška Suharjevi je javila, da je Pollakov oče smrtnonevarno ponesrečil med vožnjo z avtomobilom in da naj njemu dečka izroči, da ga odpelje domov. Učiteljica mu je dečka sedemletnega Tončka izročila. Kmalu potem pa je pred glavno pošto naprosil dotični človek postroščka Jurija Cesarja, naj mu nese neko pismo v Pollakovo vilo na Sentpetersko cesto proti plačilu 16 K. Postrošček je to storil. Mož pa se je z dečkom obrnil v Spodnjo Šiško. Karol Pollak ml. je pismo prejel in se je vsebinski zelo čudil, kajti neko društvo »črne roke« mu je naznanilo, da je njegov sin v njegavi rokah in da zahteva 60.000 dinarjev odkupnine, drugače ne vidi otroka ne živega ne mrtvega in da mora denar v zavrtku pod št. 9999 prinesiti v Keršičevu gostilno v Spodnji Šiški. — Tovarnar Pollak se je v šoli prepričal, da mu je res neko sina odpeljal. Takoj je o tem obvestil policijo, ki je začela nenavadnega roparja takoj zasledovati. Obenem pa je Pollak poslal v Šiško z denarjem svojega uradnika Webra, ki je pri Keršičevih dožal, da je bil pred nekaj minutami pri njih zaradi zavrtka neki raztr-

svoje siromake in tako je tudi Krmanška občina dolžna, da redi Antčinega otroka, in to na temelju samega zakona.

Vsi uspešni, in radost jim se razlije po obrazu.

»Ali res, Boga ti?« vikne prvi štacunar Jovo.

»Ali je to mogoče?«

»Tajnice, iz tvojih ust govori sam svet Duh,« poskoči navdušeno župan in ga poljubi med oči.

»Vse to more in mora biti,« nadaljuje pisar mirno in določno; »tako je po zakonu. Prepustite vi samo meni, da napišem akt, a vi mirno spite! Prej pa še plačajte, kar sem izpil.«

»Kdaj boš pa napisal akt?« vpraša nestrpno župan.

»To je moja skrbi,« odgovori pisar. »Ti samo naroči, da mora jutri zjutraj naš birič Sreja z aktom in otrokom v Krmane.«

»Kaj, tudi z otrokom?«

»Tudi, seveda!«

In zdaj je nastalo veselje, kakor se mu niso nadejali. Kdo bi pa tudi mislil, da se bo tako srečno znebil tolikšne skrbi! (Dolje prih.)

ganec. Weber je pozneje »roparja« prijel na kolodvoru med vagoni, ga vprašal po dečku in ga na to izpustil. Weber je dečka pozneje dobil v neki gostilni v Jernejevi ulici in ga odvedel domov. Deček je bil ves čbikan in preplašen. Ves dan so policijski organi zasledovali »roparja«, ki se je skrival v okolico. Zanimivo je, da je »veliki ropar« poljubil dečka, ki je duševno zelo slab, nismo treh policajev, a se fant ni upal prositi pomoči. Kot sosterilec je bil ob 4. popoldne aretiran Rudolf Satler, ki je bil zaposlen v Polakovi tovarni. Aretiral so ga v Sartorijevi gostilni na Žabjaku. Pri njem so našli »poblastilo, da sme pri Keršiču dvigniti zavoj št. 9999.«

Žepna tatvina. Štefan Drašček je 12. t. m. zvečer neznan žepar izmaknil notez z 1853 K denarja, vojnim posojilom za 450 K in hranilno knjižico »Kreditnega zavoda« na ime Karl Drašček z vlogo 4800 K. Žepar je izginil.

Vlomi pri belem dnevu. Zadnje dneve so bili izvršeni v Ljubljani številni vlomi v prodajalne pri belem dnevu ob opoldanskih urah. V ponedeljek je bilo v času od 12. do 14. vlomljeno v trgovino trgovca z usnjem Seuniga na Marjinem trgu. Vlomilec je pobral iz blagajne nad 2000 K. V torek 15. t. m. pa je bilo vlomljeno ob istem času v trgovino gramofonov A. Razbergerja v Sodni ulici. Iz blagajne je bilo pobrano 20.000 K. Dalje je bilo vlomljeno v malo trgovino Zibert v Prešernovi ulici, kjer pa plen ni bil tako obilen. Vlomilec je predrzen, a doslej še ni izsleden.

Obsojen navijač. Tovarnar Adolf Mergenthaler v Mostah je bil zaradi navijanja cen usnuj obsojen na 10.000 K globe. Obenem mu je urad zoper navijačce cen zaplenil 120 svinjskih kož. Ta sodba je sedaj pravomočna.

Norci v frančiškanci cerkvi. Te dni so bili obiskovalci frančiškanske cerkve silno razbujeni in ogorčeni. Dva elegantna gospoda — seveda plašna — sta po peti uri zjutraj prišla v cerkev in začela norčati gor in dol. Eden je lajal kot pes, drugi tulil kot maček. — Lepo in fino je to.

Glas konsumentov. Zadnje dni nam »Napreju« prav pametno svetuje, da naj bo kotiramo manufakturno trgovino, dokler ne dosežemo znižanja cen obliki. Prav dobro. Izvajali bomo ta bojkot do skrajnosti, saj zima ponehava, in zakaj ne bi prišlo v modo zopet figovo perje, oziroma če tega ni, pa surove goveje kože, saj naši mesarji pravijo, da so prepoceni! Toda kako naj vztraja želodec? Kako naj bojkotiramo mesarje, tega pa nam »Napreju« ne pove. Z navadnim bojkotom dosežemo ravno nasprotno pri naši mesarski gospodi v teh časih, kajti potem bodo tržaški fašisti še bolj žrli naše meso in celovskim in graškim šovinistom ga bo v izobilju na razpolago, naši mesarji pa bodo v svoji nesebični velikodušnosti do ljudstva izobesili na svojih stojnicah kisle zelje in repo. — Kako torej kljubovati temu zlu? Kaj ko bi se mi zatirani konsumenti sploh izselili iz te dežele odeduštva, verižništva in korupcije in vstopili v našo »zavezniško« romansko-francosko armado, ki bo šla proti »slabotni Rusiji. Tam bo pa mnogo mesa — in poceni! — — —

Tedenski zdravstveni izkaz. V dobi od 6. do 12. t. m. se je rodilo v Ljubljani 28 otrok, med temi so bili 3 mrtvorojeni. Umrlo je v tem času 19 oseb, in sicer 12 domačinov in 7 tučev. Med smrtnimi slučajmi je bil eden žrtev škrlatinke. Nekega otroka je ugriznil sumljiv pes ter so ga poslali v Pasterjev zavod v Zagreb.

V Kotoru je umrl bivši narodni poslanec in eden najboljših srbskih primorskih novinarjev dr. Aleksander Mitrovič.

Kulturni vestnik.

Repertoar narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Četrtek 17. Miss Hobbs, C.

Petek 18. Miss Hobbs, D.

Sobota 19. Golgota, E.

Nedelja 20. Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah, izven.

Ponedeljek 21. Miss Hobbs, A.

Opera:

Četrtek 17. Thais, B.

Petek 18. Veselo ženo windsorske, A.

Sobota 19. Thais, C.

Nedelja 20. Sen kresne noči, izven.

Ponedeljek 21. Zaprtó.

Naše marionetno gledališče.

Ljubljana ima letos že drugo sezono marionetno gledališče, ki je bilo prvo v Jugoslaviji. Kdor ve, kolike kulturne važnosti je to gledališče posebno z ozirom na našo mladino, ki dobiva v njem prve pričetke zanimanja za kulturne pridobitve — a tudi za odraslega je užitek in ga vzradosti življenje malega teatra — ta bo občudoval vztrajnost in žrtvovanje ustanovitelja našega marionetnega teatra gospoda Klemenčiča. Kajti on žrtvuje ves prosti čas za

njegovo izpopolnjevanje, za izdelovanje lutk, kulis in drugega. Pri tem delu mu zvesto pomaga njegova žena ga, Klemenčičeva, ki z največjo vestnostjo izdeluje kostume. In igralci se tudi potrudijo do največje mere in so letos zelo napredovali v svoji spretnosti. V posebno večjih rokah je Gašperček in tudi druge marionete. Toda za ves ta njihov trud jih nihče ne nagradi, niti ne podpre marionetnega teatra samega. Kako mučno je na primer, ko se nahaja gledališče v takem neprimeren prostoru. Velika dvorana je najbolj neprimerna zato, ker je prvi prevelika, drugi pa prav zelo neprijazna. Če bi se kdo hotel le malo zgeniti in posvetiti našemu malemu teatru vsaj malo večje pozornosti, bi lahko takoj našel primernejše prostore, katerih zunanje lice bi bilo bolj lično in prijazno, pri čemer se moramo posebno ozirati na ukus otroške duše. Prav nič bi ne škodilo, če bi magistrat izročil dosedanje prostore kavarne v »Narodnem domu« g. Klemenčiču za marionetni teater. Malenkostne poprave bi bilo treba in bi imeli zelo lično in prijazno dvorano za marionetno gledališče. Po kavarni itak ne bo nihče zaloval, saj itak ni na slavnem glasu in niti ni tako zelo obiskana. S tem pa tudi redut v prvem nadstropju ne bo moten. S tem bi bila prazna velika in prostrana dvorana »Mestnega doma«, ki se zelo rabi za razna predavanja in druge prireditve, dočim so sedaj za to velike ovire. Upamo, da bo naš klic naletel na primeren odmev na odločilnih mestih in posebno razumevanje za nalogo našega malega teatra in za zasluge njegovih ustanoviteljev.

Planinski vestnik. Izšla je 1. številka XXI. letnika s sledečo vsebino: Janko Mišar: Mesečnik v planinah; dr. H. Tuma: Po Trenti; Rud. Majdani Widenhain (Sarajevu); Slap Plive u Vrbasu; Rud. Badlura: Pozimi v Kamniški planini; Fr. Lapajne: Kokrsko sedlo, Čojzova koča (1799 m — s sliko); dr. H. Tuma: Številno Slovencev v Friuli; — Društvene vesti. — Obzor. — Prvo številko je urava poslala vsem članom SPD. Celoletna naročnina znaša 70 K. Vabimo na naročbo tega lepega planinskega lista.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Diskusijski večer. V petek, dne 18. t. m. ob 20. uri se bo vršil v mali dvorani »Mestnega doma« diskusijski večer. Sodrugi in sodružice udeležite se ga gotovo.

Celje. Krajevna politična organizacija JSDS v Celju vabi tem potom vse zaupnike na sestanek, ki se bo vršil v soboto, dne 19. februarja v gostilni »Svetel« v Gaberju ob 7. uri zvečer. Ker dnevni red vsebuje važne stvari, se prosí, da se tega zborovanja vsi povabljeni zanesljivo udeležijo. Obenem naznanjamo vsem somišljenikom in pristajšem, da se predavanjem (diskusije) prireajo v prostorih iste gostilne vsak četrtek ob 7. uri zvečer. — Krajevna politična organizacija JSDS v Celju.

Iz strok. organizacije.

Celje. Pri tvrdki Ivo Tea Čater stoji delavstvo v meznem gibanju. Nihče naj ne potrjuje k Čaterju, ker je tam prekaranježurnega delavnika na dnevnem redu.

Vestnik Svobode.

Seja centralnega odbora je danes ob 7. zvečer v Selenburgovi ul. Seja je zelo važna. Torej: Priidite vsi odborniki! Ustanovni občni zbor Ljubljanske podružnice »Svobode« se vrši to soboto. Nanj opozarjamo vse člane in ljubljanske sodruge. Vrši se ob 8. zvečer v restavraciji »Friedl-Fantini« v Gradišču.

Pevski odsek »Svobode« v Ljubljani ima vajo jutri ob pol 8. do pol 10. zvečer v Selenburgovi ul. Priidejo naj vsi vpisani člani in vsi tisti, ki se čutijo pri grlu, pa jim je nekaj na tem, da se bomo v kratkem ponašali z močnim in izvrstno discipliniranim zborom. Številno pevecov bo omejeno in se pozneje torej ne bodo sprejemali člani. Zaenkrat se organizira samo moški zbor.

Tržič. Splošna del. izobr. zveza »Svoboda« v Tržiču priredi začenši s prihodnjim mesecem trimesečen tečaj za ženske. Poduk se bo vršil na meščanski šoli, in sicer dvakrat na teden od pol 7.—8. ure zvečer. Vsega skupaj obsega tečaj 58 ur; od teh odpade: 30 ur za šivanje, vezenje in prirezovanje, 12 ur na poduk o vzgoji in gospodinstvu, 12 ur na računstvo in 4 ure za zdravstvo. Vse, ki se žele udeleževati te-

ga tečaja, naj se zglase pri društvenem tajniku Prosenu v trgovini pri Toncu. Sprejelo se bode v tečaj za enkrat le 16 deklet in sicer pod sledečimi pogoji: 1. Biti mora članica »Svobode«. 2. Stara mora biti vsaj 16 let. 3. Zavezati se mora, da bo tečaj redno in točno obiskovala. 4. Platno, papir za prirezovalne vzorce kakor tudi zvezke in drugo potrebno mora sama oskrbeti. Ako se priiglaši večje število udeleženk, se vzamejo ostale v seznam za prihodni tečaj, ki bo temu sledil. Poduk je brezplačen.

Pravtako priredimo tečaj za moške, če se priiglaši zadostno število udeležencev. Podučevalo se bo o računstvu, knjigovodstvu in o drugih slehernemu koristnih predmetih. Zglasi se morajo tudi v trgovini pri Toncu.

Sodrugi in sodružice! Ne zamudite te ugodne prilike, saj je v vašo lastno korist!

Odbor »Svobode«.

Gospodarstvo.

— Strojno olje. Odsek ministrstva za prehrano v Ljubljani ima v zalogi še približno 5.000 kg strojnega olja po 29 K 30 v za kg franko sod. Blago se prevzame in plača pri avtoriferentu deželne vlade v Ljubljani, Dumajska cesta 50.

— Uvoz sladkorja. V letu 1919—1920 se je uvozilo v našo državo 71.864 ton sladkorja iz Češkoslovaške.

— Podraženo papirja. Avstrijske papirne tovarne so dvignile ceno papirja za 60 odstot, tako da bo sedaj veljal kg papirja ne 55 avstrijskih kron ko doslej, nego 88 avstrijskih kron.

— Španska je naročila v Nemčiji 118 lokomotiv in 3.500 vagonov.

— Izvoz živine. Francoska vlada je dovolila izvoziti iz Maroka 42.613 glav govej živine in 81.306 glav drobnice.

Dopisi.

Nezgod v kamnolomu. Pod tem naslovom je prinesel »Napreju« v št. 27. z dne 4. februarja t. l. dopis o nezgodi v trboveljskem kamnolomu, katera je zahtevala dve težki poškodbi delavcev Pirca in Košaka. Dopisnik očita trboveljski občini malomarnost radi nezadostnih rešilnih potrebščin. Dopisnik najbrže pozna jako slabo Trbovlje, ker gotovo ni tako naiven, da bi štel nerednost pri reševanju delavcev na račun občine, ker gotovo bi mu moralo biti znano, da ima občina na razpolago ves sanitetni material, to je voz za prevažanje, nosila in mrtvaški voz. Če ni bilo pri nedeljski nezgodi na razpolago potrebnih rešilnih pripomočkov, naj velja njegov dopis upravi trboveljske premogokopne družbe, pri kateri se je pripetila nezgoda in katera je zato poklicana, da preskrbi potrebno v takih slučajih za svoje delavce.

Poslanec Žorga justiciran. V ponedeljek 14. t. m. se je vršil v Ptuj ustanovni občni zbor Strokovnega društva železničarjev za Slovenijo pod predsedstvom sodr. Šegule. Na shodu je poročal sodr. Kopač o vzrokih ustanovitve nove stanovske organizacije. Omenil je tudi gospodarstvo komunistov, teh novih osrečevalcev železniškega proletarijata. Med govorom sodr. Kopača je vstopil poslanec Marcel Žorga, ki je v treh dnevih že drugič prišel v Ptuj, da izsili od blagajnika denar. Misleč, da se mu bo na shodu posrečilo sodruge prepričati o tem, da je nujna potreba centrali po denarju. Sodrugi Kopač je razkril vso zavratnost teh izdajalcev delavskih interesov. Navzoči železničarji so izvajanju burno pritrjevali. Na to prosil Žorga za besedo, ki jo tudi dobi. V začetku je polizkusil s kričanjem doseči zaželen uspeh, ali o joj, naenkrat so postali protesti navzočih tako glasni, da je postal Žorga tako zmeden, da sploh ni vedel več, kaj govori. Zagovarjal je moskovsko internacionalo, ki je baje edino zveličavna za proletarijat. Vsak delavec se ima pokoriti tej internacionali, če ne se ga vrže iz organizacije. Nimata koga več metati iz nje, ker so vam že vsi člani ušli, odgovarja shod. Potem začne prav po rovtarsko zmerjati železničarje z birokrati, (Splošno ogorčenje.) Trdi, da so dobili denar iz Moskve, čveka, da so ga tudi naši sodrugi dobili i. t. d. Vse navprek vpije: Konec! Žorga se vsede in utihne. Sodrugi Kopač odgovarja, da obzahuje, da poslanec, njegov kolega, sam sebe smeši na ta način in uporablja take prostaške izraze kakor kak pijanec. Odgovoriti mu nima kaj, ker mu je shod temeljito odgovoril. Naj odide v Ljubljano pove-

dat, da provinca nima več denarja za parasite. Nato se je izvolil soglasno sledeči podružniški odbor: Predsednik Vuček Ivan; zapisnikar Mele Matija; blagajnik Malek Ivan in Marinčič Anton; odbornika Cafuk Jakob in Križan Fran; kontrola Horvat Rudolf in Kosmat Henrik; zaupnika: Andrič Jakob in Jarman Anton. Po končani volitvi je predsednik zaključil shod, vsi so odšli, le eden je ostal, in sicer osmešni Žorga.

Sport.

Smučarska tekma. V nedeljo dne 20. t. m. se vrše v Bohinju velike in najbrže edine smučarske tekme. Program je nad vse obsežen. Za tekmo senionjev za prvenstvo Jugoslavije in Slovenije po brdih na 7 km se je priiglašilo veliko število znanih prvovrstnih smučarjev. Tekma v skoku raz skakalnice obeta biti velezanimiva. Pri treningu so se dosegli krusni uspehi. Posetniki smučarske, kakor tudi tekme v drsanju, plačajo z izkaznicami »Sportne zveze«, ki se dobe vsak dan, le polovično vožnjo tja in nazaj. Zadnji termin za prijave je v soboto dopoldne.

Drsainska tekma za prvenstvo Jugoslavije in Slovenije se vrši v nedeljo 20. t. m. na Bohinjskem jezeru. Prvotni razpis v »Sportu« št. 4 z dne 22. pr. m. se je izpolnil sledeče: Pravico do tetmovanja imajo le tisti člani sportnih društev, ki so jugoslovanski državljani; prijavnina se je naknadno določila a 40 K za osebo, juniorji pod 16 leti so prijavnine prosti; prvi letni rok se je podaljšal do sobote 19. t. m. Razpisane točke: Umetno drsanje: 1. Prvenstvo Jugoslavije in Slovenije; 2. damsko prvenstvo; 3. tekma juniorjev pod 16 leti — Tek: 1. 1000 m, 2. 500 m, 3. juniorji pod 16 leti 200 m. Natančni razpis priobčujo »Sport« v št. 4 z dne 22. pr. m. Razpisane vaje niso težke. Tekme v umetnem drsanju se more uspešno udeležiti vsak drsač, ki obvlada loke naprej, trojko nazaj, viljugo in zanjko naprej.

Društvene vesti.

— Splošna organizacija voj. invalidov, vdov in sirot na slovensko ozemlje, se je združila s Srbi in Hrvatmi pod imenom Udrženje voj. invalidov, vdov in sirot, kraljevine SHS. Oblastni odbor Ljubljana, V to svrhu pozivamo vse vojne vdove in sirote, da se vsaj do 25. t. m. zglašijo v pisarni v Gosposki ulici 3. v Ljubljani v zamenjavo članskih knjižic 25/II. Pozneje št. priiglaši se ne upoštevajo. — Oblastni odbor.

Slovenski Rdeči križ v Ljubljani sklicuje za dne 23. febr. t. l. ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata občni zbor,

Po svetu.

— Proti verskemu ponku. Ker se je 10. čitev cerkve od države na Češkoslovaškem že izvršila, bodo odsej odpravili verski ponki bodisi kot obligaten ali neobligaten predmet. Verski ponk se popolnoma prepusti družinam. Če bi pa starši želeli, da se njih otroci pončujejo v verouku, jih lahko izročijo duhovnikom izven šolskih ur. Zasebne šole z verskim značajem kakor tudi zasebne šole cerkvenih redov niso dovoljene.

— Brezposelnost v Zedinjenih državah. Število brezposelnih v Zedinjenih državah znaša 3.473.000 oseb. Položaj se je v zadnjem času sicer poboljšal in nekatere tvornice, ki so stale, so zopet začele obratovati.

— V Punta Arenas v Južni Ameriki so otvorili naši rojaki jugoslovansko gledališče »Politeoma«.

— Prebivalstvo Švice. Uradno javljajo iz Švice, da znaša število sedanega prebivalstva po ljudskem štetju v decembru 3.877.840 duš, torej nasprol izvidom leta 1910 prirastek za 100.000 oseb ali 2,75%. Število tučev je padlo od 532.211 na 410 tisoč 983 oseb. 57 odstotkov prebivalstva je protestantskega, 41 odstotkov katoliškega veroizpovedanja. 21.000 je Judov.

— Tudi posledica razkola. Uprava »Humanitete« odpusti s 15. marcem vse namneščence, ki niso pristopili k III. internacionali.

— Denar iz porcelana. Nemška vlada namerava izdati novi drobiž, ki je izdelan iz nove popolnoma trpežne vrste porcelana in je zelo hčen in priročen.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam te Fellerjev Elzafluid! 6 dvolitnih ali 2 veliki fneclalni steklenici 42 K. Državna trošarina posebei. Zagorski sok zoner kašeli in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana Vam te pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-krogljice ga spravilo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poštnina posebei. a nalcenele. Eugen V. Feller. Stubica donia, Elsatze št. 252, Hrvatska. B. (3)

Odvetnik

Dr. Ljudevit PeričLjubljana, Dalmatinova ul. 3
naznanja, da je otvoril svojo
odvetniško pisarno. ::Splošna ključavničarska
in
mehanična delavnica

se je otvorila.

Sprejema splošna popravila pi-
salnih in šivalnih strojev, kon-
trolnih blagin itd.**Fr. Lebar & L. Tišler**
Jenkova ulica 9.**Dva kurjača**
za apnenice sprejme takoj Aug.
Rückl, apnarna v Hrastniku.Oblasstveno konces. informacijski zavod
Drag. Beseljakv Ljubljani, Cankarjevo na-
brežje 5 dobavlja vse kreditne
in privatne informacije v tu-
inozemstvu. V abonementu ter
posamezno cene zmerne.Kdor si želi nabaviti pristnega
in znanega**haložana**
naj se blagoviti poslužiti trdke:
Prva haloška trgovina z vinom
Ante Korenjak in drug
pri Sv. Barbari v Haložah.Imam na zalogi več sto hektolitrov izbornega
rdečega dolenca

leta 1920 po K 19 za 1 liter.

Milko Jesih

veletrgovina vina, Rudnik-Ljubljana.

! Iščemo strojevodje !Reflektira se samo na take moči, ki so bile zaposlene
pri ozkotirnih železnica bagerskih obratov, na dnev-
nih kopov ali stavbenih obratov. Neoženjeni reflek-
tanti naj pošljejo svoje ponudbe ::

rudniskemu vodstvu v Kočevju.

Moške klobuke

priporoča

G. Čadež, Ljubljana, Mestni trg.

Gg. klobučarjem in trgovcem pošiljam na zahtevo vzorce.

RUDOLF PEVEC

trgovac v Mozirju

naznanjem, da sem otvoril svojo podružnico v Beški v Sremu v bližini
Beograda in Novega sada ter bom mogel najkvalitetnejše ter po naj-
nižji dnevni ceni postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom,
cvsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo svinjari, s karlovaškim
in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo naravnost na trdiko
Rudolf Pevec v Beški v Sremu. — Brzjaviti: Pevec Beška-Srem.Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati
z vsako drugo trdiko. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in
drogi. Slovencem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Rudolf Pevec.

Tovarna**Barva**

vsakovrstno --

JOS. REICH

----- blago.

Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Svetlolika ovratnike, zape-
snice in srajce.

Podružnice:

Maribor**Novomesto****Kočevje**

Gospodskul. 38

Glavni trg

št. 39.

Mariborska eskomptna banka, Maribor,

Tegethoffova ulica 11

Podružnici: **MURSKA SOBOTA** in **VELIKOVEC**prevzema denarne vloge in iz-
vršuje vsakovrstne bančne posle

- - pod najugodnejšimi pogoji. - -

Priporoča
se trdka
Večletna
garancija.**Josip Petelinc,**

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,Popravila
se sprejemajo.**edina tovarniška zaloga**šivalnih strojev v vseh opremlah, material in izvršba pred-
vojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
večletna garancija! steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.**Delavce**Kantatom in izdelovalce orodja
sprejme **BISTRA,**
kovinska industrija v Domžalah.Največja zaloga
klavirjev in pianin v Ljubljani.**Tvrda J. DOLENC,**
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5se priporoča za na-
kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
varn po najsolidnejših
in nizkih cenah.**Splošno kreditno društvo v Ljubljani,**

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih**4 %**Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.**Posojila** daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruga z omejenim poroštvo)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647.42

Društveni sklad K 30.939.43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207.94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 250 in delež K 40.—.

Pisarna v Zagorju Stav. 99.

PETOVIA

usnjarska industrija d.d.

Breg pri Ptuj

(Slovenija)

Je pričela z obratom

tovarne za čevlje.Izdeluje vsakovrstne Goodyear
in Mac-kay čevlje za gospode in
dame, navadne delavske, kakor
tudi najfinejše luksuzne čevlje.